

Vaalivaikuttamisen työkalupakki

Vaalit on ihmisen parasta aikaa, sanotaan! Mutta onko asia näin myös amisten kohdalla? Me ajatellaan SAKKI:ssa, että ILMAN MUUTA! Siksi olemme koonneet opiskelijakuntien käyttöön vaalivaikuttamisen työkalupakin, josta on toivottavasti hyötyä vaalien alla.

Työkalupaketin materiaalit tarjoavat sisältöä oppitunneille, auttavat ymmärtämään vaalien merkityksen amisten kannalta sekä innostavat vaikuttamaan vaaleissa niin omassa oppilaitoksessa kuin sitten äänestyksen alkaessa.

Työkalupakki sisältää:

- Vinkkejä vaalipaneelin järjestämiseen oppilaitoksella
- Tietoa Nuorten vaaleihin osallistumisesta
- Löydä sun ehdokas -ohjeet
- Vaaleihin liittyvän roolipelin sekä tietovisan

Vaalipaneelin järjestämisen ABC

Vaalipaneeli on loistava tapa tuoda opiskelijoiden ääni kuuluviin ja tehdä vaaleista aidosti merkityksellisiä. Paneelissa opiskelijat pääsevät kuulemaan eri puolueiden ehdokkaiden näkemyksiä heille tärkeistä aiheista kuten koulutuksesta, hyvinvoinnista ja opiskelijan arkea helpottavista ratkaisuista. Samalla se tarjoaa mahdollisuuden oppia, kysyä ja vaikuttaa – sekä valmistautua käyttämään äänioikeuttaan. Näillä ohjeilla suunnittelet onnistuneen paneelin, joka on keskusteleva, avoin ja innostava kaikille osallistujille. Anna opiskelijoille tilaisuus vaikuttaa tulevaisuuteensa!

1. Suunnittele aikataulu ja paikka

- Varmista aikataulu ja paikka oppilaitoksen johdolta. On tärkeää saada lupa ja varata oikea tila etukäteen ja hyvissä ajoin.
- Valitse aika, joka sopii mahdollisimman monelle (esim. välitunnilla tai iltapäivällä).
- Valitse tilaksi vaikkapa luokkahuone, auditorio tai opiskelijakunnan tila. Muista varmistaa, että tila on helposti saavutettavissa kaikille opiskelijoille.

2. Kutsu ehdokkaat mukaan

- Ota yhteyttä eri puolueista tuleviin ehdokkasiin ja pyydä heitä mukaan paneeliin. Eri puolueiden edustajat takaavat, että paneelissa syntyy monipuolista ja hedelmällistä keskustelua eri näkökulmista.
- Varmista, että ehdokkaita on edustavasti sekä kuntavaaleista että aluevaaleista.
- Mieti myös, kuinka monta panelistia tarvitaan. Vähintään 4 panelistia on suositeltavaa, jotta keskustelu on monipuolista, mutta älä täytä paneelia liian monella ehdokkaalla, jotta kaikki saavat mahdollisuuden puhua.

3. Laadi kysymykset etukäteen

- Laadi lista kysymyksistä, joita opiskelijat haluaisivat ehdokkaille esittää. Kysymykset voivat liittyä koulutukseen, terveydenhuoltoon, opiskelijapalveluihin, liikkumiseen jne..
- Huomioi aika, joka paneeliin on käytettävissä. Esimerkiksi 45 minuutin paneelissa aika menee nopeasti viiden eri kysymyksen käsittelyynkin, koska näkemyksiä kysytään jokaiselta panelistilta. Mieti, kuinka monta kysymystä ehditte käsitellä paneelissa ja kuinka paljon aikaa antaa kullekin panelistille. Huom! Voit myös toteuttaa paneelin aikana nopeita vastauskierroksia pyytämällä panelisteilta kysymyksiin "Kyllä/Ei" vastauksia.

4. Mainosta tilaisuutta

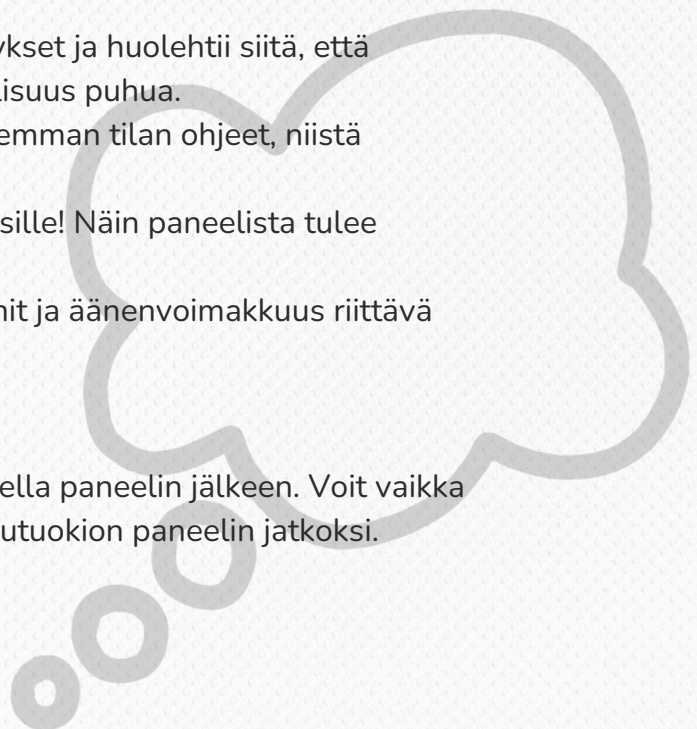
- Luo julisteita, somepostauksia ja lehtisiä, joilla mainostat paneelia. Voit myös jakaa tietoa opiskelijakunnan kanavissa.
- Muista mainita, miksi paneeli on opiskelijoille tärkeä ja millaista keskustelua odotetaan!

5. Järjestä paneeli

- Valitse moderaattori, joka esittää kysymykset ja huolehtii siitä, että jokaiselle ehdokkaalle annetaan mahdollisuus puhua.
- Jos oppilaitoksessa on käytössä turvallisemman tilan ohjeet, niistä kannattaa mainita keskustelun alussa.
- Anna aikaa myös opiskelijoiden kysymyksille! Näin paneelista tulee vuorovaikutteinen ja avoin.
- Muista huolehtia, että tilassa on mikrofonit ja äänenvoimakkuus riittävä kaikille kuultavaksi.

6. Tee tilaisuudesta yhteisöllinen

- Anna opiskelijoille mahdollisuus keskustella paneelin jälkeen. Voit vaikka järjestää pienen kahvittelun tai keskustelutuokion paneelin jatkoksi.

MUISTILISTA:

- Valitse hyvä aika ja tila (muista varmistaa oppilaitoksen johdolta).
- Kutsu ehdokkaat eri puolueista mukaan.
- Laadi kysymyksiä etukäteen ja huomioi aika, joka paneeliin on käytettävissä.
- Mainosta paneelia näkyvästi, jotta mahdollisimman moni pääsee mukaan.
- Tärkeintä: Tee paneelista keskusteleva ja avoin kaikille!

KUKA AJAA SUN ASIAA? LÖYDÄ EHDOKKAASI!

Tiedä, mistä vaaleissa päätetään

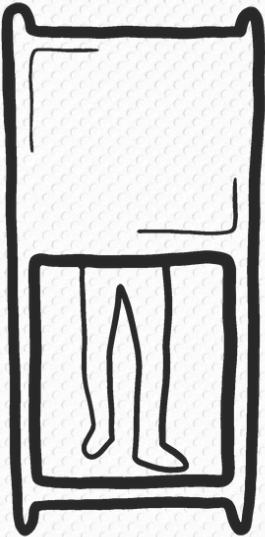
- Kuntavaaleissa valitaan edustajat, jotka vaikuttavat paikallisiin asioihin kuten koulutukseen, joukkoliikenteeseen ja nuorten palveluihin.
- Aluevaaleissa päätetään esimerkiksi opiskelijoiden terveydenhuollosta, pelastustoimesta ja sosiaalipalveluista.

Mieti, mikä on sulle tärkeää molemmissa vaaleissa

- Pohdi, mitkä asiat ovat sulle kaikkein tärkeimpiä omassa arjessasi ja tulevaisuudessasi. Liittyvätkö ne esim. hyvinvointiin, ilmastonmuutokseen, julkiseen liikenteeseen tai nuorten palveluihin?
- Kirjoita ylös 2–3 teemaa, joita haluaisit, että sun ehdokas ajaa vaaleissa
- Kysy itseltäsi: Miten nämä teemat liittyvät mun omiin arvoihini? Haluatko esim. oikeudenmukaisuutta, tasa-arvoa tai kestäväää kehitystä? Kun tiedät, mitkä arvot ovat sulle tärkeitä, osaat paremmin valita ehdokkaat, jotka ajavat samoja asioita.
- Muista, että sama ehdokas voi olla mukana molemmissa vaaleissa tai vain toisessa. Mieti erikseen, kuka vastaa arvojesi kuntatasolla ja kuka hyvinvointialueella.

Tutustu ehdokkaisiin

- Käytä vaalikoneita, jotka kattavat molemmat vaalit. Vastaa kysymyksiin ja löydä ehdokkaita, joiden arvot ja tavoitteet kohtaavat omasi.

Tarkista ehdokkaidesi taustat

- Selvitä ehdokkaan somesta, vaalijulisteista tai nettisivuilta, mitä hän painottaa. Huomioi, että vaaliteemat voivat erota kuntavaaleissa ja aluevaaleissa.

Seuraa vaalikeskusteluja

- Osallistu vaalipaneeleihin tai seuraa niitä verkossa tai telkkarista.

Valmistaudu äänestämään kahdessa vaalissa

- Ota mukaan henkilöllisyystodistus ja mieti etukäteen molemmat ehdokkaasi – yksi kuntavaaleihin ja yksi aluevaaleihin. Näin äänestys sujuu helposti ja nopeasti!

Rooli ratkaisee-peli

Tervetuloa päätöksentekosimulaatioon! Tässä roolipelissä jokaisella teistä on tärkeä rooli. Tehtävänne on keskustella, argumentoida ja löytää yhteinen ratkaisu käsillä olevaan päätöksentekotilanteeseen.

Pelin kulku:

1. Esittäytyminen: Tutustu omaan rooliisi ja mieti, mitkä ovat prioriteettisi päätöksenteossa.
2. Skenaarion esittely: Pelinvetäjä lukee skenaarion ääneen.
3. Keskustelu: Esittele oma näkökulmasi ja perusta kantasi. Pysy roolissasi!
4. Päätös: Tehkää yhdessä päätös. Äänestäkää, jos ei päästä yhteisymmärrykseen.
5. Pohdinta: Käykää läpi, miten päätöksenne vaikuttaa nuoriin, opiskelijoihin ja kuntalaisiin.

Valmistelut:

1. Tulosta ja leikkaa roolikortit sekä skenaariot. Pelin voi toteuttaa esim. pienryhmissä.
2. Jaa roolikortit osallistujille (satunnaisesti tai kiinnostuksen mukaan).
3. Valitse pelattava skenaario.

Esimerkkejä tilanteista pelin aikana

- Neuvottelutaktiikat: Pelaajat voivat liittoutua, tehdä kompromisseja tai pyrkiä suostuttelemaan muita rooleja puolelleen.
- Eri näkökulmien ymmärtäminen: Pelaajat saavat oivalluksia siitä, miksi eri ryhmät ajavat erilaisia asioita ja miten päätöksiä voidaan perustella.

Vinkkejä pelin vetäjälle:

- Kannusta osallistujia pysymään roolissa koko pelin ajan.
- Pidä peli aikataulussa: esimerkiksi 5 minuuttia rooliin tutustumiseen, 15 minuuttia keskusteluun ja 5 minuuttia purkuun.
- Muokkaa pelin kestoa ja sisältöä ryhmän tarpeiden mukaan

TULOSTETTAVAT ROOLIKORTIT

OPISKELIJAKUNNAN EDUSTAJA

- Tavoite: Puolustaa ammatillisten opiskelijoiden etuja ja tuoda heidän ääntään kuuluviin.
- Prioriteetit: Paremmat opiskelijapalvelut (esim. kuraattoripalvelut ja harrastusmahdollisuudet), opiskelijoiden osallisuus päätöksenteossa.
- Haasteet: Saatat kohdata vastustusta muiden ryhmien intresseistä, kuten budjetin jakamisesta eri kohteisiin.

KUNNANVALTUUTETTU (talouskurin puolestapuhuja)

- Tavoite: Pidetään kunnan talous tasapainossa ja vältetään velkaantuminen.
- Prioriteetit: Säästöjen löytäminen ja kustannustehokkuus.
- Haasteet: Päätöksesi saattavat vaikuttaa negatiivisesti nuoriin tai muihin väestöryhmiin.

KUNNANVALTUUTETTU (nuorten puolustaja)

- Tavoite: Parantaa nuorten hyvinvointia ja osallisuutta kunnassa.
- Prioriteetit: Nuorten palvelut, harrastusmahdollisuudet ja koulutuksen tukeminen.
- Haasteet: Kohtaat paineita muilta valtuutetuilta, jotka vaativat rahojen suuntaamista muihin kohteisiin.

ASiantuntija (opiskelijaterveydenhuolto)

- Tavoite: Tarjota tietoa opiskelijoiden hyvinvoinnista ja terveyspalveluiden tilasta.
- Prioriteetit: Lisäresurssien suuntaaminen mielenterveystukeen ja terveydenhuoltoon.
- Haasteet: Sinulla ei ole äänivaltaa, mutta roolisi on vakuuttaa muut faktapohjaisilla tiedoilla.

KUNTALAINEN (opiskelijan vanhempi)

- Tavoite: Varmistaa, että kunta tukee opiskelijoiden arkea ja koulunkäyntiä.
- Prioriteetit: Opiskelijakuljetukset ja mielenterveyspalvelut.
- Haasteet: Sinulla on vain yksi ääni päätöksenteossa, mutta voit vedota tunteisiin ja henkilökohtaisiin kokemuksiin.

KUNTALAINEN (yrittäjä)

- **Tavoite:** Kannattaa päätöksiä, jotka hyödyttävät paikallista yritystoimintaa.
- **Prioriteetit:** Talouskasvu, tehokkaat investoinnit ja uusien työpaikkojen luominen.
- **Haasteet:** Et ehkä pidä nuorten palveluita yhtä tärkeinä kuin talouskasvua, mikä voi herättää vastustusta.

OPISKELIJAKUNNAN EDUSTAJA (hiljaisen enemmistön ääni)

- **Tavoite:** Tuoda esiin opiskelijoiden näkökulmia, jotka eivät yleensä päädy pöydälle.
- **Prioriteetit:** Kaikkien opiskelijoiden huomioiminen, myös niiden, jotka eivät aktiivisesti osallistu päätöksentekoon.
- **Haasteet:** Sinun täytyy tehdä aloitteita ja haastaa muut mukaan ottamaan laajemmat opiskelijaryhmät huomioon.

ALUEVALTUUTETTU (sosiaali- ja terveyspalvelujen puolustaja)

- **Tavoite:** Varmistaa, että sote-palvelut ovat laadukkaita ja saavutettavissa kaikille kuntalaisille, erityisesti nuorille ja opiskelijoille.
- **Prioriteetit:** Lisäresurssit mielenterveyspalveluihin, opiskelijoiden terveydenhuoltoon ja matalan kynnyksen palveluihin.
- **Haasteet:** Budjetti on tiukka, ja muut valtuutetut voivat vaatia säästöjä tai painottaa muita palveluja, kuten ikäihmisten hoitoa.

PELIN SKENAARIOT

1. Opiskelijaravintolan hinnat nousevat

- Kuvaus: Paikallinen opiskelijaravintola ilmoittaa, että hinnat nousevat seuraavalla lukukaudella. Tämä päätös on osa budjettileikkausten vuoksi tehtävää säästötoimenpidettä. Opiskelijat ja opiskelijakunnat ovat huolissaan, mutta johdon näkökulmasta tämä on ainoa tapa varmistaa toiminnan jatkuminen.
- Keskusteluaiheita:
  - Miten tämä päätös vaikuttaa opiskelijoihin ja heidän talouteensa?
  - Onko tämä oikeudenmukainen ratkaisu opiskelijoille, ja mitä muita vaihtoehtoja voisi olla?
  - Kuinka voidaan tasapainottaa ravintolan toiminta ja opiskelijoiden hyvinvointi?

2. Uuden opiskelija-asuntolan rakentaminen

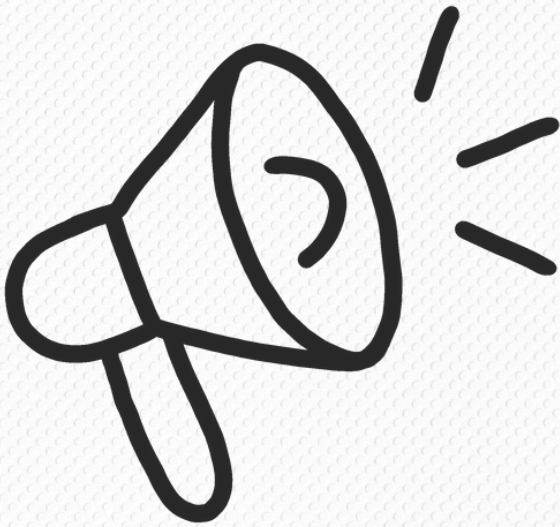
- Kuvaus: Kaupungissa keskustellaan uuden opiskelija-asuntolan rakentamisesta. Rakentaminen on kallista, mutta asuntopula on suuri, ja uusi asuntola voisi auttaa helpottamaan tilannetta. Kiinteistön kehittäjät ehdottavat, että asuntola rakennettaisiin alueelle, joka on kaukana keskustasta, mikä saattaa vaikeuttaa opiskelijoiden pääsyä oppilaitoksiin ja palveluihin.
- Keskusteluaiheita:
  - Onko parempi rakentaa uusi asuntola keskustan lähelle vai halvemman alueen ulkopuolelle?
  - Miten tämä vaikuttaa opiskelijoiden arkeen ja liikkumismahdollisuuksiin?
  - Miten ympäristövaikutukset tulisi huomioida päätöksenteossa?

3. Kuntalaisaloite nuorten kulttuuritilojen rakentamiseksi

- Kuvaus: Nuorten kulttuuri- ja vapaa-ajan tilojen puute on noussut esiin nuorisovaltuuston aloitteesta. He ehdottavat, että kaupunki investoisi nuorten kulttuuritiloihin, kuten skeittiparkkeihin, nuorisokeskuksiin ja konserttitiloihin. Kaupungin talous on kuitenkin tiukassa tilanteessa, ja muita investointitarpeita on myös.
- Keskusteluaiheita:
  - Miten tärkeää on, että nuorilla on omia kulttuuri- ja vapaa-ajan tiloja?
  - Voidaanko investointeja jakaa tasapuolisesti muiden alueiden tarpeiden kanssa?
  - Mitkä ovat pitkäaikaiset hyödyt nuorten hyvinvoinnille ja yhteisön vahvistamiselle?

4. Opiskelijoiden hyvinvointipalvelujen lisääminen

- Kuvaus: Hyvinvointialueella suunnitellaan, että opiskelijoille tarjottaisiin lisää tukipalveluja, kuten mielenterveys- ja jaksamisapua, mutta se vaatisi lisää resursseja. Kulujen kattaminen haluttaisiin toteuttaa siirtämällä kalliissa laitoshoidossa olevia mielenterveyspotilaita avohoitoon.
- Keskusteluaiheita:
  - Miten voimme varmistaa, että opiskelijoilla on riittävästi tukea ilman, että tärkeää laitoshoidoa vähennettäisiin?
  - Mitä hyötyä lisäresursseista olisi opiskelijoiden mielenterveydelle?
  - Onko mahdollista löytää säästöjä muilla tavoin?

Tietovisa: Oletko valmis vaikuttaja?

Kunta- ja aluevaalit ovat tärkeä osa päätöksentekoa, joka vaikuttaa suoraan meidän jokaisen elämään – oppilaitoksista terveydenhuoltoon. Tällä tietovisalla voit testata tietosi vaaleista ja oppia samalla uutta!

Visan tarkoituksena on:

1. Testata tietosi kunta- ja aluevaaleista.
2. Opettaa sinulle, miten voit vaikuttaa ja osallistua päätöksentekoon.
3. Innostaa sinut äänestämään ja vaikuttamaan oman tulevaisuutesi puolesta.

Ohjeet tietovisan tekemiseen

1. Lue kysymykset huolella. Jokaisessa kysymyksessä on kolme vastausvaihtoehtoa, joista vain yksi on oikea.
2. Valitse vastaus, joka mielestäsi sopii parhaiten.
  - Jos teet visan paperilla, ympyröi oikea vaihtoehto.
3. Tarkista vastauksesi.
4. Keskustelkaa yhdessä. Tietovisan voi tehdä myös ryhmässä. Keskustelkaa vastauksista ja jakakaa ajatuksia siitä, miksi äänestäminen ja vaikuttaminen on tärkeää.

Hauskoja lisäohjeita

Visan loppuksi voit laskea pisteesi:

- 8–10 oikein: Vaikuttamisen ammattilainen!
- 5–7 oikein: Hyvä alku, olet matkalla mestariksi!
- 0–4 oikein: Ei hätää – vaikuttaminen alkaa pienistä askelista!

Vinkki opiskelijakunnille ja opettajille: Tämä visa toimii loistavasti osana oppituntia, vaikuttamispajaa tai tapahtumaa. Tulosta se opiskelijoille tai järjestä digitaalinen versio oppilaitoksen yhteisessä tilassa!

TIE TOVISAN KYSYMYKSET

.Mitä kunnanvaltuusto päättää?

- a) Oppilaitoksen opettajien palkoista
- b) Oppilaitosten sijainnista ja resursseista
- c) Valtakunnallisista koulutuslinjoista

Oikea vastaus: b) Oppilaitosten sijainnista ja resursseista

2. Mitä hyvinvointialueet tekevät?

- a) Hoitavat terveys- ja pelastustoimen palveluita sekä opiskeluhoiltoa
- b) Maksavat opiskelijoille asumistukea
- c) Päättävät oppilaitoksen lukujärjestyksestä

Oikea vastaus: a) Hoitavat terveys- ja pelastustoimen palvelut sekä opiskeluhoiltoa

3. Kuka voi asettua ehdolle kuntavaaleissa?

- a) Vain yli 25-vuotias Suomen kansalainen
- b) 18-vuotta täyttänyt kuntalainen, joka on Suomen tai muiden EU-jäsenmaiden kansalainen tai Islannin tai Norjan kansalainen
- c) Kuka tahansa, jolla on ylioppilastutkinto

Oikea vastaus: b) 18-vuotta täyttänyt kuntalainen, joka on Suomen tai muiden EU-jäsenmaiden kansalainen tai Islannin tai Norjan kansalainen

4. Miten voit tarkistaa oman äänestyspaikkasi?

- a) Opintotukipäätöksestä
- b) Äänestysoikeuden vahvistuskirjeestä tai suomi.fi-palvelusta
- c) Kirjastosta

Oikea vastaus: b) Äänestysoikeuden vahvistuskirjeestä tai suomi.fi-palvelusta

5. Kuinka usein aluevaalit järjestetään?

- a) Kerran neljässä vuodessa
- b) Kerran kahdessa vuodessa
- c) Kerran kuudessa vuodessa

Oikea vastaus: a) Kerran neljässä vuodessa

6. Miten ääni annetaan oikein?

- a) Piirtämällä rastin oikeaan ruutuun
- b) Kirjoittamalla ehdokkaan numero selvästi äänestyslippuun
- c) Allekirjoittamalla äänestyslipun

Oikea vastaus: b) Kirjoittamalla ehdokkaan numero selvästi äänestyslippuun

7. Miksi nuorten äänet ovat tärkeitä?

- a) Koska vain nuoret tietävät, mitä tulevaisuus tarvitsee
- b) Koska nuorten äänestysprosentti on yleensä matalampi
- c) Koska nuoret eivät ole vielä vastuullisia päättäjiä

Oikea vastaus: b) Koska nuorten äänestysprosentti on yleensä matalampi

8. Mikä on Nuorten vaalit?

- a) Vaalit, joissa valitaan opiskelijoita oppilaitoksen hallitukseen
- b) Harjoitusvaalit, joissa nuoret voivat kokeilla äänestämistä
- c) Oppilaitoksen järjestämä mielipidetutkimus

Oikea vastaus: b) Harjoitusvaalit, joissa nuoret voivat kokeilla äänestämistä

9. Mitä tarkoittaa vaalikone?

- a) Nettisivua, joka kertoo, mikä ehdokas sopii parhaiten mielipiteisiisi
- b) Kone, joka laskee äänet automaattisesti
- c) Järjestelmä, joka näyttää ehdokkaiden suosituimmat vastaukset

Oikea vastaus: a) Nettisivua, joka kertoo, mikä ehdokas sopii parhaiten mielipiteisiisi

10. Mikä on äänestämisen tärkein vaikutus?

- a) Se antaa sinulle oikeuden valittaa päätöksistä
- b) Se vaikuttaa siihen, kuka päättää sinun asioitasi
- c) Se tekee sinusta suosituimman opiskelijan

Oikea vastaus: b) Se vaikuttaa siihen, kuka päättää sinun asioitasi

Vaalikuume nousee Nuorten vaaleissa

Nuorten vaalit on valtakunnallinen äänestystapahtuma eri oppilaitoksissa. Nuorten vaalit ovat ennen kaikkea oppimis- ja opetustapahtuma nuorille: nuoret tutustuvat vaaleihin, puolueisiin ja ehdokkaisiin sekä saavat konkreettisen kokemuksen äänestämisestä.

Kunta- ja aluevaaleihin liittyvät Nuorten vaalit järjestetään 24.-28.3.2025.

Työkalupakissa jaamme Nuorisola ry:n ohjeita nuorten vaaleihin liittyen. Lisätietoa löydät järjestön nettisivuilta osoitteesta: www.nuorisola.fi.

Jos et tiedä, järjestetäänkö Nuorten vaalit omassa oppilaitoksessa, olethan yhteydessä opettajiin. Voit vinkata näistä materiaaleista heille!

NÄIN JÄRJESTÄT NUORTEN VAALIT:

1. Käsitelkää yhdessä vaalien olennaisimmat asiat ja sisällöt

Nuorilla voi olla keskenään hyvin erilainen tietotaso, kun puhutaan esimerkiksi vaaleista ja puolueista. He kuitenkin kaipaavat selkeää ja puolueetonta tietoa äänestyspäätöksensä taustalle. Kannattaa siis varata aikaa sille, että nuoret voivat käydä läpi olennaiset asiat äänestämiseen ja vaaleihin liittyen.

Puolueettomuus tarkoittaa tässä tapauksessa esimerkiksi sitä, että tietoa on saatavilla eri ehdokkaista ja heidän edustamistaan arvoista sekä näkemyksistä. Jos nuori kysyy aikuisen mielipidettä, siihen saa halutessaan vastata. Silloin voi kertoa, että tämä on oma henkilökohtainen mielipide.

2. Vaalipäivän ennakkojärjestelyt

- Valitkaa teille sopiva(t) vaalipäivä(t) aikaväliltä 24.-28.3.2025.
- Viestikää Nuorten vaaleista omissa kanavissanne. Voitte käyttää hyväksenne Nuorisola ry:n valmiita viestintämateriaaleja.
- Valitkaa vaalitoimitsijat sekä paikka, missä vaalit järjestetään.
- Valmistelkaa äänestyspaikan tarvikkeet: Tulostakaa tarvittavat ohjeet ja laput, ja varatkaa valmiiksi tarvittavat pöydät ja muut tavarat ja kalusteet (kuten äänestyskopit ja urna). Äänestyskopin voi lainata kunnalta tai rakentaa näköesteen esimerkiksi sermeistä.

3. Vaalipäivä

Nauttikaa vaalipäivän tunnelmasta! Jakakaa mahdollisuuksien mukaan vaalitunnelmia myös somessa #nuortenvaalit

Jos äänioikeutettuja nuoria osallistuu Nuorten vaaleihin, on tärkeää varmistaa, ettei yksikään heistä luule Nuorten vaalien korvaavan äänestämistä varsinaisissa vaaleissa.

4. Vaalien jälkeen: vaalituloksen laskeminen ja osallistuminen valtakunnalliseen ääntenlaskuun

Saatte sähköpostiinne linkin valtakunnalliseen tulospalveluun, johon kirjataan oma vaalituloksenne. Vaalitukseen tarvitaan tieto jokaisen ehdokkaan saamasta äänimäärästä sekä hylättyjen ja tyhjien äänien määrä.

Nuorten vaalit käydään yksikierroksisina. Ilmoittakaa tulospalveluun siis ensimmäisellä äänestyskierroksella annetut äänet.

Oma vaalitulos pitää ilmoittaa valtakunnalliseen ääntenlaskuun viimeistään 28.3. mennessä, jotta se ehtii mukaan mediakumppanin kanssa järjestettävään tuloslähetykseen.

5. Nuorten valtakunnallinen vaalitulos julkistetaan

Nuorten vaalien tulos julkistetaan mediakumppanin (esim. YLE) kanavilla maaliskuun huhtikuussa.

NUORTEN VAALIEN PERUSPERIAATTEET

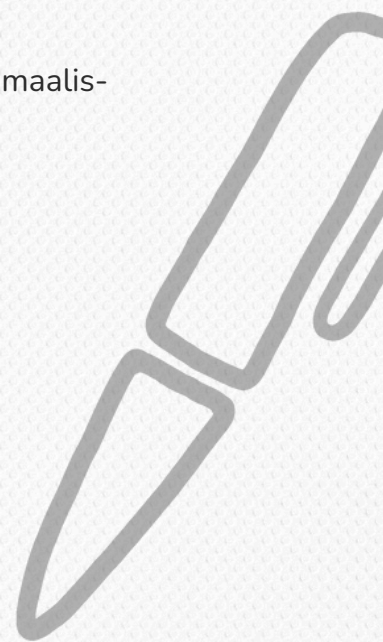
Nuorten vaalien vaaliaika

Nuorten vaalien vaaliaika kunta- ja aluevaaleissa on 24.-28.3.2025. Oppilaitos voi tältä väliltä päättää sopivan ajan vaalien järjestämiseen. Vaalit voi järjestää joko yhdellä kertaa tai ne voi jakaa useammalle päivälle.

Oppilaitoksen yhteenlaskettu vaalitulos pitää ilmoittaa valtakunnalliseen tulospalveluun järjestäjälle sähköpostitse toimitettavan linkin kautta 28.3. mennessä. Tämän jälkeen ilmoitettuja tuloksia ei valitettavasti ehditä ottaa huomioon valtakunnallisessa ääntenlaskussa.

Ketä Nuorten vaaleissa äänestetään?

Nuorten vaaleissa äänestetään samoja ehdokkaita kuin varsinaisissakin vaaleissa.

Nuorten vaalien tulos

Nuorten vaalien valtakunnallinen tulos julkistetaan Nuorisoala ry:n mediakumppanin kanavalla maalis-huhtikuussa 2025.

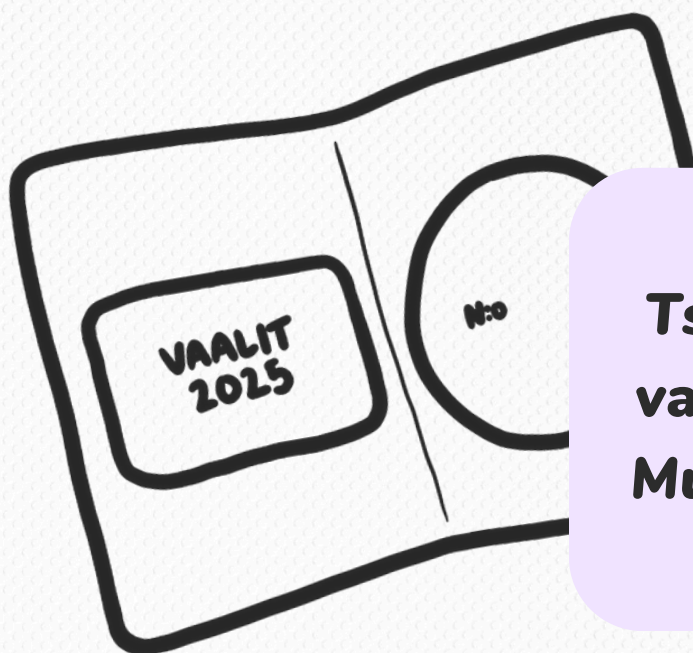
Voitte käyttää omaa harkintaa siinä, julkistatteko oman vaalitulosenne erikseen esimerkiksi somessa tai mediatiedotteella. Kaikista pienimmissä paikoissa tämä saattaa vaarantaa vaalisalaisuuden, mutta suuremmissa paikoissa tätä mahdollisuutta ei ole.

Äänioikeus eli kuka saa äänestää Nuorten vaaleissa

Nuorten vaalit on suunnattu kaikille alaikäisille lapsille ja nuorille. **Nuorten vaaleissa saa siis äänestää, vaikka ei olisi vielä äänioikeutettu varsinaisissa vaaleissa.** Käytännössä äänioikeus kannattaa rajata vaikkapa ryhmäkohtaisesti (esimerkiksi oppilaitosryhmille, joilla on yhteiskunnallista opetusta opetussuunnitelmassa), jotta äänestäjistä saadaan nimelistat kerättyä ja annetuista äänistä pidettyä lukua.

Opettaja tai ryhmän ohjaaja voi tarjota opiskelijoille valmiuksia ymmärtää, mistä äänestämässä on kyse. On hyvä keskustella siitä, millä perusteella äänioikeus määräytyy eri vaaleissa.

Jos täysi-ikäiset, varsinaisissa vaaleissa äänioikeutetut nuoret osallistuvat Nuorten vaaleihin, on tärkeää varmistaa, ettei yksikään nuori luule Nuorten vaalien korvaavan osallistumista varsinaisiin vaaleihin!

**Tsemppiä vaaleihin
valmistautumiseen!
Muistakaa äänestää!**